

Sygn. akt X P 543/19

ZARZĄDZENIE

Dnia 29 stycznia 2020 r.

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Chlipała-Kozioł

w Sądzie Rejonowym dla Wrocławia-Śródmieścia Wydział X Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2020 r. we Wrocławiu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: **A. T.**

przeciwko (...) **we W.**

o przywrócenie do służby, ewentualnie ustalenie istnienia stosunku służby, ewentualnie o odszkodowanie za niezgodne z prawem rozwiązanie stosunku służbowego

zarządza:

zwrot pozwu

albowiem

pomimo odbioru w dniu 18.12.2019 r. wezwania do uzupełnienia braków formalnych pozwu wskazanych w zarządzeniu z dnia 27.11.2019 r. (k. 33) w terminie 7 dni, powódka braków tych nie uzupełniła.

UZASADNIENIE

zarządzenia z dnia 29.01.2020 r. w przedmiocie zwrotu pozwu

Pozwem z dnia 10 lipca 2019 r. (data wpływu do tut. Sądu) powódka A. T. wniosła o ustalenie, że stosunek służbowy jako funkcjonariusza (...) na stanowisku młodszego Eksperta (...) Skarbowej w stopniu rachmistrz celny u pozwanego (...) nadal trwa nieprzerwanie od dnia 1 marca 2017 r., ewentualnie w razie przyznania, że stosunek służbowy został przerwany lub ustał wskutek przyjęcia propozycji pracy - o przywrócenie na poprzednie warunki pracy i płacy sprzed dnia 1 czerwca 2017 r. wraz z wnioskiem o przywrócenie terminu na złożenie pozwu. W razie uznania natomiast, że rozwiązanie stosunku służby powódki było niezgodne z prawem przy uznaniu, że nie można powódki przywrócić do służby, powódka wniosła o orzeczenie maksymalnie prawem przewidzianego odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy. Wraz z pozwem powódka wniosła także o przywrócenie terminu do złożenia pozwu o przywrócenie jej na poprzednie warunki pracy i płacy sprzed dnia 1 czerwca 2017 r.

Zarządzeniem z dnia 9 września 2019 r., doręczonym 1 października 2019 r., powódka została wezwana do uzupełnienia braków formalnych pozwu w trybie art. 130 k.p.c. przez: prawidłowe oznaczenie strony pozwanej przez wskazanie pracodawcy, nie zaś organu go reprezentującego ani Skarbu Państwa, sprecyzowanie żądania pozwu przez jednoznaczne wskazanie, czy domaga się ustalenia stosunku służby czy stosunku pracy, jednoznaczne wskazanie, czy w żądaniu ewentualnym nr 1 – o przywrócenie warunków pracy i płacy – domaga się przywrócenia do służby na warunki sprzed propozycji zatrudnienia, czy też zmiany aktualnych warunków pracy na warunki jak z ostatniego okresu służby, wskazanie, czy powódka domaga się również odszkodowania, w jakiej wysokości i czy jest to żądanie ewentualne w razie nieuwzględnienia roszczeń o ustalenie istnienia stosunku (pracy lub służby) oraz w razie nieuwzględnienia roszczenia o przywrócenie warunków pracy, a także uzasadnienie roszczenia odszkodowawczego przez wskazanie

okoliczności faktycznych, wskazanie wartości przedmiotu sporu w sposób określony w treści przepisów wskazanych w pouczeniu, a jeśli tak obliczona wartość przedmiotu sporu przekroczy kwotę 50.000,00 zł, powódka winna była wnieść opłatę stosunkową od pozwu w wysokości 5% wps. W zarządzeniu podkreślono, że powódka powinna wskazać jako w.p.s. sumę rocznego wynagrodzenia brutto ze stosunku pracy, jakiego ustalenia się domaga. Braki formalne należało uzupełnić pismem w dwóch egzemplarzach, z powołaniem się na sygnaturę sprawy, w terminie tygodniowym od doręczenia wezwania, pod rygorem zwrotu pozwu w razie bezskutecznego upływu terminu lub ponownego złożenia pisma dotkniętego brakami. Ponadto powódka została zobowiązana do wskazania, czy w związku z propozycją zatrudnienia toczyło się inne postępowanie, a jeśli tak – to do podania przed jakim organem lub sądem, pod jaką sygnaturą i czy zostało prawomocnie zakończone, w terminie 7 dni pod rygorem zawieszenia postępowania.

Pismem z dnia 18 października 2019 r. (data nadania k. 28) powódka sprecyzowała pozew w ten sposób, że jako ostatecznie pozwanego wskazała pracodawcę (...) we W., reprezentowaną przez jej dyrektora. Zaznaczyła, że domaga się przywrócenia do służby na warunkach sprzed propozycji zatrudnienia zgodnie z aktem mianowania do pełnienia służby, ewentualnie w razie nieuwzględnienia żądania przywrócenia do służby – ustalenie, że stosunek służbowy trwa nieprzerwanie od dnia 1 marca 2017 r. Jako wartość przedmiotu sporu powódka podała kwotę 5.256,00 zł, wyjaśniając, że kwota ta została ustalona jako suma utraconego prawa do równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego albo tymczasowej kwatery należnego funkcjonariuszom (...) (14,40 zł stawka dzienna * 365 dni = 5.256,00 zł). W razie nieuwzględnienia żądania o przywrócenie do służby oraz ewentualnego uznania, że stosunek służby trwa, powódka wniosła o ewentualne zasądzenie odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy w kwocie brutto 15.404,43 zł stanowiącej równowartość 3 – miesięcznego wynagrodzenia brutto w Służbie Celnej wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty. Jednocześnie powódka poinformowała, że w jej sprawie związanej z propozycją zatrudnienia toczyły się następujące sprawy prawomocnie zakończone w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym o sygn. akt: IV SAB/Wr 284/17, IV SAB/Wr 285/17 oraz IV SAB/Wr 434/17.

Wobec częściowego uzupełnienia braków, braku możliwości i potrzeby zarządzenia posiedzenia wyjaśniającego (zmiana przepisów k.p.c. od dnia 7.11.2019 r., posiedzenie przygotowawcze), braku potrzeby zarządzenia posiedzenia przygotowawczego (uzupełnienie braku formalnego wymagało jedynie dokonania operacji matematycznej mnożenia, zaś doręczenie pozwu pozwanemu, konieczne przed wyznaczeniem posiedzenia przygotowawczego byłoby nieprawidłowe wobec jego nieopłacenia), a także wobec okoliczności, iż powódka w odpowiedzi na wezwanie doprecyzowała swoje żądanie, a dopiero ostateczne i konkretne wskazanie żądań pozwala na prawidłowe ustalenie w.p.s., zarządzeniem z dnia 27 listopada 2019 r. doręczonym powódce w dniu 18 grudnia 2019 r., powódka została ponownie wezwana do uzupełnienia braków formalnych pozwu w trybie art. 130 k.p.c. przez wskazanie wartości przedmiotu sporu w sposób określony w treści przepisów zawartych w pouczeniu. Ponownie podkreślono, że powódka powinna wskazać jako w.p.s. sumę rocznego wynagrodzenia brutto ze stosunku pracy, jakiego przywrócenia/ustalenia się domaga, a jeśli tak obliczona wartość przedmiotu sporu przekroczy kwotę 50.000,00 zł, powódka winna była wnieść opłatę stosunkową od pozwu w wysokości 5% w.p.s. Braki formalne należało uzupełnić pismem w dwóch egzemplarzach, z powołaniem się na sygnaturę sprawy, w terminie tygodniowym od doręczenia wezwania, pod rygorem zwrotu pozwu w razie bezskutecznego upływu terminu lub ponownego złożenia pisma dotkniętego brakami.

W dniu 27 grudnia 2019 r. powódka złożyła pismo o treści tożsamej z treścią pisma z dnia 21 października 2019 r.

Zarządzeniem z dnia 29 stycznia 2020 r. Przewodnicząca zarządziła zwrot pozwu w niniejszej sprawie, wskazując, że pomimo odbioru w dniu 18 grudnia 2019 r. wezwania do uzupełnienia braków formalnych pozwu wskazanych w zarządzeniu z dnia 27 listopada 2019 r. w terminie 7 dni, powódka braków tych nie uzupełniła.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Określenie wartości przedmiotu sporu stanowi istotny element pozwu o charakterze formalnym. Jest ono jednym z kryteriów podziału spraw rozpoznawanych w pierwszej instancji pomiędzy sądem okręgowym a sądem rejonowym, decyduje o właściwości rzeczowej sądu oraz o wysokości należnych opłat sądowych (opłata stosunkowa) i wysokości

kosztów zastępstwa procesowego (A. Góra-Błaszczkowska (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom I A. Komentarz. Art. 1-424¹², Warszawa 2020; A. Marciniak (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz. Art. 1–205, Warszawa 2019).

W każdym piśmie należy podać wartość przedmiotu sporu lub wartość przedmiotu zaskarżenia, jeżeli od tej wartości zależy właściwość rzeczowa sądu, wysokość opłaty lub dopuszczalność środka odwoławczego, a przedmiotem sprawy nie jest oznaczona kwota pieniężna. Wartości przedmiotu sporu lub zaskarżenia podaje się w złotych, zaokrąglając w górę do pełnego złotego (art. 126¹ k.p.c.).

Wartość przedmiotu sporu musi być oznaczona w pozwie kwotą pieniężną w każdej sprawie majątkowej (art. 187 § 1 pkt 1 in fine k.p.c.), a obowiązek jej oznaczenia spoczywa zawsze na powodzie (art. 19 § 2 k.p.c.). Co do zasady, zgodnie z art. 19 § 1 k.p.c., w sprawach o roszczenia pieniężne, podana kwota pieniężna stanowi wartość przedmiotu sporu.

Oznaczenie wartości przedmiotu sporu następuje według wartości majątkowej przedmiotu sporu ustalonej w chwili wytoczenia powództwa i wartość ta nie ulega zmianie do końca postępowania w danej sprawie (A. Marciniak (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz. Art. 1–205, Warszawa 2019).

Kodeks postępowania cywilnego przewiduje również regulacje o charakterze szczególnym odnoszące się do niektórych kategorii spraw, wśród których znalazły się sprawy pracownicze. W myśl art. 23¹ k.p.c., w sprawach o roszczenia pracowników dotyczące nawiązania, istnienia lub rozwiązania stosunku pracy wartość przedmiotu sporu stanowi, przy umowach na czas określony - suma wynagrodzenia za pracę za okres sporny, lecz nie więcej niż za rok, a przy umowach na czas nieokreślony - za okres jednego roku.

Zgodnie z poglądem Sądu Najwyższego, przepis art. 23¹ k.p.c. ma zastosowanie do spraw o roszczenia pracowników dotyczących nawiązania, istnienia lub rozwiązania stosunku pracy, które nie są sprawami o roszczenia pieniężne w rozumieniu art. 19 § 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 29 stycznia 2003 r., sygn. akt I PZ 129/02).

W orzecznictwie zwrócono ponadto uwagę na to, że przepis art. 23¹ k.p.c. ma zastosowanie do roszczeń majątkowych niepieniężnych (uchwała Sądu Najwyższego z 6.12.2001 r., sygn. akt III ZP 28/01, OSNAPiUS 2002 nr 15, poz. 350).

Podkreślić należy, że przepis art. 23¹ k.p.c. odnosi się także do zatrudnienia na podstawie mianowania, z uwagi na to, że dotyczy spraw obejmujących problematykę nawiązania, istnienia i rozwiązania szerzej rozumianego stosunku pracy.

W niniejszej sprawie powódka wystąpiła z żądaniem głównym – przywrócenia do służby oraz roszczeniami ewentualnymi w razie nieuwzględnienia żądania przywrócenia do służby – o ewentualne ustalenie, że stosunek służby trwa nieprzerwanie od dnia 1 marca 2017 r., ewentualnie zaś o zasądzenie odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy w kwocie brutto 15.404,43 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty.

Wskazać w tym miejscu należy, że w przypadku występowania z roszczeniami alternatywnymi lub ewentualnymi, o wartości przedmiotu sporu decyduje wartość wyższego (najwyższego) ze zgłoszonych roszczeń (A. Góra-Błaszczkowska (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom I A. Komentarz. Art. 1-424¹², Warszawa 2020; A. Marciniak (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Tom I. Komentarz. Art. 1–205, Warszawa 2019; T. Szanciło (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–505³⁹. Tom I, Warszawa 2019).

Jeżeli powód dochodzi pozwem kilku roszczeń, zlicza się ich wartość (art. 21 k.p.c.). Natomiast zgodnie z postanowieniem Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 20 kwietnia 1966 r., sygn. akt I CZ 29/66, przepis art. 21 k.p.c. nakazujący przy kumulacji roszczeń przyjmować za podstawę obliczenia wpisu ogólną wartość połączonych

roszczeń, nie odnosi się do żądań ewentualnych i alternatywnych. W.p.s. w takich sprawach ustala się od jednego z żądań – najwyższego.

W niniejszej sprawie zatem powódka powinna podać wartość przedmiotu sporu jako w.p.s. ustalony dla jednego z roszczeń – głównego lub jednego z roszczeń ewentualnych, w zależności od tego która wartość przedmiotu sporu jest najwyższa.

Powódka dochodziła w pierwszej kolejności przywrócenia do służby.

Rozstrzygając w kwestii sposobu ustalenia w.p.s. w sprawach o przywrócenie do służby, należy, jak wcześniej wskazano, stosować odpowiednio przepis art. 23¹ k.p.c. i ustalić wartość przedmiotu sporu w sposób, w jaki podlega on ustaleniu w sprawach o przywrócenie do pracy.

Roszczenie o przywrócenie do pracy jest roszczeniem o prawo majątkowe, którego wartość przy umowach na czas nieokreślony oblicza się zgodnie z art. 23⁽¹⁾ k.p.c. jako sumę wynagrodzenia za pracę za okres jednego roku (postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 1 czerwca 2010 r., sygn. akt II BP 7/10; postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 18 stycznia 2012 r., sygn. akt II PZ 38/11), niezależnie od tego, czy umowa o pracę uległa rozwiązaniu wskutek odmowy przyjęcia zaproponowanych warunków, czy stosunek pracy trwa na zmienionych warunkach (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 2002 r., sygn. akt I PZ 18/02, OSNAPiUS 2004, Nr 6, poz. 102). Roszczenie o przywrócenie do pracy należy bowiem do grupy roszczeń „w sprawach dotyczących rozwiązania stosunku pracy” w rozumieniu art. 23⁽¹⁾ k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 7 stycznia 2003 r., sygn. akt I PZ 81/02).

W konsekwencji w niniejszej sprawie wartość przedmiotu sporu stanowi – analogicznie jak przy umowach o pracę na czas nieokreślony (stosunek służby również nie jest bowiem określony w czasie) - suma wynagrodzenia za pracę za okres jednego roku.

Podkreślenia wymaga, że nie ma podstaw do wskazania jako w.p.s. różnicy w uzyskiwanym wynagrodzeniu na podstawie jednego i drugiego stosunku zatrudnienia. Tylko gdyby powódka dochodziła w niniejszej sprawie jedynie przywrócenia dotychczasowych warunków wynagrodzenia, wówczas wartością przedmiotu sporu byłaby różnica pomiędzy wartością wynagrodzenia rocznego otrzymywanego aktualnie oraz przed zmianą warunków płacy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2007 r., II PZ 22/07).

Jak wyżej wskazano, w.p.s. w sprawie stanowi w przypadku roszczenia głównego i roszczeń ewentualnych najwyższa wartość przedmiotu sporu ustalana dla każdego z roszczeń. W niniejszej sprawie w.p.s. od żądania zapłaty odszkodowania jest bezspornie niższy niż w.p.s. od żądania przywrócenia do służby, stanowi bowiem trzykrotność, nie zaś dwunastokrotność wynagrodzenia. W.p.s. dla żądania ustalenia istnienia stosunku służby jest zaś taki sam, jak dla żądania przywrócenia – jest to średnie wynagrodzenie brutto za okres roku.

W tym miejscu podkreślić należy, że we wszystkich, powszechnie rozpatrywanych przez sądy rejonowe sprawach o ustalenie istnienia stosunku pracy w przypadku zawarcia przez strony umów cywilnoprawnych przy ustalaniu wartości przedmiotu sporu również brana jest pod uwagę suma wynagrodzenia za pracę za okres sporny, nie więcej niż rok, nigdy zaś różnica między wynagrodzeniem osiągniętym na podstawie umowy zlecenia a ewentualnej umowy o pracę.

Skoro zatem w.p.s. od żądania przywrócenia do służby i żądania ewentualnego ustalenia stosunku służby stanowi w niniejszej sprawie dwunastokrotność wynagrodzenia powódki, zaś w.p.s. dla żądania odszkodowania jest niższy, to jako wartość przedmiotu sporu w sprawie powódka winna wskazać dwunastokrotność wynagrodzenia.

Podkreślenia wymaga, że powódka została wezwana do uzupełnienia braków formalnych, w tym wartości przedmiotu sporu, którego nieoznaczenie stanowiło brak formalny usuwalny w trybie art. 130 k.p.c. Zarządzenie Sądu zostało w części wykonane z tym, że powódka wskazała jako w.p.s. kwotę 5.256,00 zł, wyjaśniając, że kwota ta została ustalona

jako suma utraconego prawa do równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego albo tymczasowej kwatery należnego funkcjonariuszom (...) (14,40 zł stawka dzienna * 365 dni = 5.256,00 zł). Przewodnicząca ponownie wezwała powódkę do uzupełnienia braków formalnych w zakresie wskazania prawidłowej wysokości wartości przedmiotu sporu. W odpowiedzi powódka nie wykonała zobowiązania, a jedynie złożyła pismo o tej samej treści.

Nieuzupełnienie w terminie braków formalnych pozwu winno skutkować jego zwrotem. W obu wezwaniach powódka została wyraźnie i kompleksowo pouczone o sposobie wyliczenia wartości przedmiotu sporu, a ponadto w sposób jasny i przystępny wskazany został jej sposób właściwego wyliczenia w.p.s. w niniejszej sprawie. Pod treścią pouczenia o obowiązujących przepisach wskazano bowiem jednoznacznie „Powyższe oznacza, że powinna Pani wskazać jako w.p.s. sumę rocznego wynagrodzenia brutto ze stosunku, do jakiego przywrócenie/jakiego ustalenia się domaga”. Przewodniczącej znane jest stanowisko, iż niewłaściwe wyliczenie wartości przedmiotu sporu nie powinno co do zasady skutkować zwrotem pozwu. Dotyczy ono jednak sytuacji, gdy strona błędnie interpretuje przepisy, popełnia omyłkę rachunkową albo nie radzi sobie z wykonaniem nałożonego na nią obowiązku. W niniejszej żadna z tych sytuacji nie miała miejsca. Przyczyną zwrotu pozwu w niniejszej sprawie nie jest sam fakt błędnego wskazania w.p.s., ale niewykonanie, a nawet niepodjęcie próby wykonania przez powódkę jednoznacznego zobowiązania wskazującego sposób jego ustalenia. Powódka nie podjęła nawet próby wykonania zobowiązania, a jedynie złożyła pismo kwestionujące nakazany jej sposób dokonania obliczenia w.p.s.

Jedynie na marginesie wskazać należy, że po niewykonaniu przez powódkę pierwszego nałożonego na nią zobowiązania do wskazania w.p.s., Przewodnicząca rozważyła również skierowanie sprawy na posiedzenie niejawnie celem wydania postanowienia o wszczęciu dochodzenia celem ustalenia w.p.s. przez Sąd. Ponowne wezwanie powódki do uzupełnienia braków pozwu było spowodowane okolicznością, iż wszczęcie dochodzenia i zwrócenie się do podmiotu zatrudniającego powódkę skutkowałoby wydłużeniem postępowania w sprawie. Powódka posiadała zaś wiedzę o swoim wynagrodzeniu i mogła bez przeszkód, w terminie 7 dni, wyliczyć jego dwunastokrotność, a także – co bardzo istotne - uiścić w tym terminie opłatę sądową od kwoty w.p.s. przekraczającej 50.000 zł, co pozwalałoby nadać bieg sprawie.

Podanie zaniżonej wartości przedmiotu sporu przez powódkę skutkuje nieuiszczeniem przez nią należnej w przypadku właściwego wyliczenia w.p.s. opłaty sądowej od pozwu. Bez prawidłowego opłacenia pozwu, nadanie mu biegu nie jest zaś możliwe.

Uznanie, że osoby domagające się ustalenia istnienia trwającego ponad rok stosunku pracy/przywrócenia do pracy muszą uiszczać opłatę sądową od pozwu liczoną od dwunastokrotności ich wynagrodzenia brutto, zaś osoby domagające się ustalenia istnienia stosunku służby mogą wyliczyć w.p.s. jako (znacznie niższą) sumę utraconych dodatków (powódka wskazała na sumę utraconego prawa do równoważnika pieniężnego za brak lokalu mieszkalnego) skutkowałoby naruszeniem zasady równości oraz skutkowałoby naruszeniem przez sąd nałożonych nań obowiązków fiskalnych.

Z uwagi na powyższe, zarządzono zwrot pozwu w sprawie.